

اولین ارزیابی‌های بهارستان از کابینه

فرهنگستان

پس از ارائه فهرست اسامی پیشنهادی برای کابینه دولت چهاردهم اکنون جلسات فشرده کمیسیون‌ها با وزاری پیشنهادی آغاز شده تا پس از بررسی از هفته بعد جلسات صحن برای رای اعتماد به وزرا آغاز شود. اگرچه به نظر می‌رسد بر سر اکثر اسامی ارائه شده بین مجلس و دولت توافقاتی وجود داشته باشد اما احتمال اختلاف بر سر چند گزینه بیش از سایرین در رسانه‌ها مطرح شده است. برای ارزیابی از فضای مجلس ضمن گفت‌وگو با چند نماینده مجلس برخی نظراتی که نمایندگان طی دو روز اخیر در مورد اسامی پیشنهادی داشته‌اند را نیز مرور کرده‌ایم. این ارزیابی کمک می‌کند احتمال رای آوری وزاری که محل اختلاف هستند بیشتر قابل پیش بینی باشد. البته باید گفت آنچه در ادامه آمده است نظرات اولیه بخشی از نمایندگان است و نمی‌توان آن را شاخص نهایی برای رای آوری یک کاندیدا در نظر گرفت؛ چراکه هم این نظرات ممکن است در چند روز آینده دستخوش تغییرات قرار گیرد و هم مذاکراتی که در دستور کار دولت قرار دارد و نیز جلساتی که تا هفته آینده ادامه خواهد داشت ممکن است اکثریت نمایندگان را به سمت وزیری متمایل کرده یا از آن دور کند. به‌طور کلی فضای مجلس دوازدهم سه طیف سیاسی را در خود جای داده است. اصلاح‌طلبان که نسبت به دو گروه دیگر اقلیت محسوب می‌شوند از کابینه پزشکیان حمایت خواهند کرد، اصولگرایان نزدیک به قالیباف نیز موضع میانه‌ای در برابر فهرست ارائه شده دارند. مهم‌ترین بخش مجلس که ممکن است با سختگیری بیشتری به ارزیابی کابینه بپردازند نمایندگان هستند که در انتخابات مجلس از کمپین قالیباف حمایت نکرده و از نظرات سیاسی او نیز احتمالاً تبعیت نخواهند کرد. چنانچه پزشکیان بتواند گروه سوم را نیز با خود همسو کند به نظر نمی‌رسد عبور دادن وزاری پیشنهادی خود از فیلتر بهارستان با چالش مواجه شود اما صحنه پرتلاطم سیاسی در رای‌های اعتماد به وزرا ایجاد می‌کند تا از هرگونه نتیجه‌گیری قطعی پرهیز شود.

مجلس حداکثر همکاری را با دولت خواهد داشت

در مورد رویکرد مجلس در مواجهه با فهرست پیشنهادی پزشکیان و چهارچوبی که برای ارزیابی نامزدهای تصدی کرسی وزارت تعیین شده با ابوالفضل زهره‌وند به گفت‌وگو پرداخته‌ایم. ظهرونه عزم مجلس برای همراهی با دولت را این‌گونه تشریح می‌کند: ما مبنای این گذشتنیم که حداکثر همکاری را با فهرست دولت داشته باشیم و کمک کنیم که دولت هرچه سریع‌تر بر پایه مطالباتی که رهبر انقلاب در جلسه با نمایندگان آشناند و نیز پیراساس همسویی با رئیس‌جمهور تشکیل بشود. نماینده مردم تهران در مورد شاخص‌های رای اعتماد به وزاری پیشنهادی می‌گوید: «معیارهای بررسی اسامی پیشنهادی، سابقه کاری، برنامه کاری، تدبیر، اعتقاد به جمهوری اسلامی و سابقه روشن و امیدوارکننده است. یک سری استعلامات نیز گرفته شده که اگر پاسخی دریافت شود آنها نیز لحاظ می‌شوند. کمیسیون‌ها با تمام وزرا دارند نشست می‌گذارند. اگر در یک کمیسیون مخالف باشند ممکن است در ۵ کمیسیون دیگر با او موافق باشند. بعد کمیسیون‌ها هم با هم نظرات را به اشتراک گذاشته و به جمع‌بندی می‌رسند تا نظر نهایی در هفته آینده ارائه شود.»

نمایندگان از احتمال رای آوری تنها وزیرن کابینه می‌گویند

فرزانه صادق مالوارجر تنها زنی است که اسمش در کابینه پیشنهادی دولت چهاردهم مشاهده می‌شود. بزرگی وزارت راه و شهرسازی باعث شد تا اعتماد مجلس به تنها زن کابینه برای تصدی این وزارتخانه محل ابهام باشد. از آنجایی که جلسات کمیسیون عمران با صادق مالوارجر برگزار شده است برای ذکر موضع این کمیسیون نسبت به سپردن این وزارتخانه به تنها زن کابینه با نایب‌رئیس کمیسیون عمران به گفت‌وگو پرداخته‌ایم. ابراهیم نجفی نظر کمیسیون در مورد فرزانه مالوارجرا مثبت ارزیابی کرده در مورد نظرات مالوارجر پیرامون حوزه مسکن به عنوان مهم‌ترین بحث مطرح شده در جلسه گفت: «ایشان در این حوزه اعتقادی به واگذاری زمین ندارند و نظرشان بر انبوه‌سازی توسط دولت است.» مطابق آنچه نجفی گفته است در جلسه روز دوشنبه اعضای کمیسیون از خانم مالوارجر مطالبات‌شان را مطرح کردند و فرصت زیادی به پاس‌خستگی ایشان نرسیده که قرار شده در جلسه چهارشنبه پاسخ‌های ایشان هم شنیده شود. پیش از این محمد رضا رضایی کوچی، رئیس

«فرهیختگان» گزارش می‌دهد

عقلای اصلاح‌طلب علیه پروژه فشار به رئیس‌جمهور

علی ملکی

خبرنگار گروه نقد روز

استغفای محمد جواد ظریف به عنوان فعال‌ترین کنشگر کمپین انتخاباتی پزشکیان، با سبیلی از واکنش‌ها رویه رو شد. این اتفاق شامل پیام‌هایی از سوی مقامات، مطبوعات، فعالان سیاسی و کاربران شبکه‌های اجتماعی بود و همین موضوع باعث شد جنس این واکنش‌ها با یکدیگر متفاوت باشد. از یک سو چهره‌های نزدیک به ظریف و برخی اصلاح‌طلبان در پیام‌های خود از ظریف استعفاستند تا استعفا پس گرفته و پشت دولت را خالی نکند. برخی پیام‌های دیگر هم خطاب به رئیس‌جمهور است و از پزشکیان می‌خواهند مانع خروج ظریف از بدنه دولت شود و از تجارب او در امور کشور استفاده کند. از سوی دیگر عده‌ای معتقدند استغفای ظریف نمایشی و به مثابه فشار برای سهم خواهی او از کابینه است و با توجه به سابقه استعفا‌های مکرر، پزشکیان نباید خود را درگیر این نمایش‌ها کند. با این وجود ظریفی که در ماه‌های اخیر و در سفرهای انتخاباتی، کنش را پس‌سختزانی و جذب رای برای پزشکیان درآورده بود، حال‌این کار را برای بسای دادن عنوانش در دولت چهاردهم انجام داده است.

زودرنج نباش

آخرین ساعات روز یکشنبه (۲۱ مرداد) بود که محمد جواد ظریف، معاون راهبردی رئیس‌جمهور با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس از سمت خود کناره‌گیری کرد. «سلام بر مردم بزرگوار و خورشید ایران» شوک شبانه او به دولت پزشکیان با این جمله آغاز شد. ظریف در پیام استغفای خود گزارشی از عملکردش در شورای راهبری ارائه داد و البته نسبت به آن اعلام نارضایتی کرد و نوشت که این اولین تجربه و پر از کاستی بود و بی‌گمان در آینده بهبود خواهد یافت. او در این پیام، زودرنج بودنش را ذکر کرد و از صبر و استقامتش در دوران مسئولیت نوشت. همین موضوع در ابتدا با واکنش‌هایی رویه رو شد. عده‌ای از کاربران با پنج بار استغفای او در دوران تصدی اش بر وزارت خارجه اشاره کردند. یکی از کاربران اما به دفاع از ظریف برخاست و نوشت که ظریف ۸ سال همه داشته و نداشته‌اش را برای مردم ایران گذاشت اما ۱۲ ماه تخریب شد. ظریف مستقیماً به این پیام واکنش نشان

کمیسیون عمران، سیدجمال موسوی، دبیر عمران مجلس شورای اسلامی و علی نوروزی، عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی اظهار نظر دقیق درخصوص صلاحیت صادق رای‌ها اعلام برنامه‌های وی در کمیسیون مجلس منوط کرده بودند. اما چهره‌ها در گفت‌وگوهایی که این روزها پیرامون اسامی مختلف داشته‌اند به‌ضرورت وجود برنامه از سوی مالوارجر برای طرح نهضت ملی مسکن و همچنین پایبندی وی به قانون جهش تولید مسکن و قانون ساماندهی بازار مسکن، زمین و اجاره‌ها تاکید داشتند. این نمایندگان در سخنان خود به استمرار پیگیری طرح جداسازی وزارت راه و شهرسازی پس از انتخاب وزیر تاکید ویژه داشته و گفتند: «این طرح از سوی مجلس و کمیسیون عمران مطرح شد و با توجه به درخواست رئیس‌جمهور منتخب و همکاری مجلس با وی، فعلاً پیگیری آن به تعویق افتاده است. اما از آنجا که نمایندگان و در رأس آن کمیسیون عمران درصدمت تان این طرح را پس از بررسی تایید صلاحیت کابینه دولت چهاردهم مجدد مطرح کرد. لازم است تا وزیر پیشنهادی نیز با اجرای آن موافق باشد.» علی اصغر نخعی را عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شورایاهای مجلس نیز در گفت‌وگویی با اشاره به اینکه شخصیت فردی فرزانه صادق مالوارجر به عنوان وزیر پیشنهادی دولت چهاردهم مورد تایید است، گفت: «با توجه به بررسی‌ها به نظری می‌رسد وی در حوزه اجرایی توانمند است و ظرفیت مدیریت وزارتخانه راه و شهرسازی را دارد.» نخعی را در پاسخ به این سوال که صادق مالوارجر نسبت به اتمام پروژه‌های نیمه‌تمام نهضت ملی مسکن متعهد بود یا خیر؟ گفت: «عملکرد و سیاست‌های وی در این زمینه مورد تردید است؛ زیرا با توجه به سیاست‌های ارائه شده، اعتقادی به نهضت ملی مسکن ندارد.»

کار سخت همتی برای کسب رای اعتماد

مطابق اظهاراتی که نمایندگان در مورد سپردن وزارت اقتصاد به عبدالناصر همتی مطرح کرده‌اند به نظر می‌رسد او برای کسب رای اعتماد باید جلسات پرحاشمی را در کمیسیون‌های مختلف پشت سر بگذارد. سختگیری کمیسیون امور داخلی کشور در مورد نتیجه جلسه‌ای که این کمیسیون روز سه‌شنبه با همتی داشته است می‌گوید همتی با توجه به عریض و طویل بودن وزارت اقتصاد، برای تصدی این وزارتخانه مثبت ارزیابی شده است.

ولسی‌الله بیانی در ادامه با اشاره به اهم موضوعاتی که در برنامه‌های همتی ارائه شده، عنوان کرد: «تحت کنترل آوردن نرخ ارز، کنترل نقدینگی، ساماندهی وضعیت بانک‌ها و جلوگیری از خلق پول از مواردی بود که وزیر پیشنهادی اقتصاد درخصوص این برنامه‌های خود ارائه کرد. بیانی در مورد موفقیت همتی در جلب نظر این کمیسیون توضیح می‌دهد: «برخی اعضای کمیسیون به سوابق کاری و عملکردی وی در دوران ریاست بانک مرکزی دولت روحانی انتقاد داشتند که همتی از خود دفاع کرد و تقریباً مورد پذیرش نمایندگان واقع شد و در نهایت نیز توانست نظر نسبی کمیسیون را جلب کند.» علاوه بر کمیسیون شوراها، مطابق اظهاراتی که سختگیری کمیسیون اقتصادی در گفت‌وگو با رسانه‌ها مطرح کرده، گویا نظر

اعضای این کمیسیون نیز تا به حال در مورد او بد نبوده است. او در ادامه این اظهارات متذکر می‌شود: «در حال حاضر نمی‌توان گفت نظر کمیسیون اقتصادی پیرامون او مثبت یا منفی بوده اما پیش‌بینی می‌شود احتمالاً همتی بتواند رای اعتماد را از نمایندگان دریافت کند.» عضو کمیسیون برنامه و بودجه اما نظر متفاوتی در مورد همتی دارد. انتقاداتی که محسن زنگنه خطاب به همتی در گفت‌وگو با صداوسیما مطرح کرد نشان می‌دهد او برای به دست آوردن رای اعتماد کار راحتی نخواهد داشت. زنگنه انتقاداتش به عملکرد ۳ ساله همتی را این‌گونه متذکر می‌شود: «شاخص‌های اقتصادی سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰ به این صورت است که شاخص تورم از ۲۴ درصد به حدود ۵۵ درصد رسید و تورم نقطه به نقطه از ۳۸ به ۱۰۳ درصد رسید. بیشترین تورم را در انتهای مسئولیت وی داشتیم. متأسفانه در این دوران رشد نقدینگی از ۰٫۲۰ درصد به نزدیک ۴۰ درصد رسید. این رقم در سه سال بعد به ۲۴ درصد رسید. رشد پایه پولی از ۲۳ درصد به بیش از ۳۲ درصد و نرخ دلار از ۸۵۰۰ تومان به ۲۷۵۰۰ رسید.» نماینده مردم تربت حیدریه نگرانی اش در مورد برنامه نداشتن همتی برای تصدی وزارت اقتصاد را این‌گونه ابراز می‌کند: «همتی باسواد است اما نگرانیم. الان ما نکته‌ای در مورد سیاست‌های اشتباهی که در این سه سال داشت، نداریم و وی برنامه خاصی را ارائه ن داده است.» علی آذری، سختگیری کمیسیون قضایی نیز معتقد است همتی برای اقناع نمایندگان در صحن باید بیشتر تلاش کند و در این باره می‌گوید: «نظر کمیسیون در مورد همه وزاری پیشنهادی حاضر در کمیسیون مثبت بود اما آقای همتی برای اقناع نمایندگان در صحن باید بیشتر تلاش کند.»

ظفرقندی سخت‌ترین مسیر را برای اخذ رای اعتماد از مجلس دارد

با توجه به اظهاراتی که تاکنون نمایندگان در مورد وزاری پیشنهادی داشته‌اند، به نظر می‌رسد ظفرقندی سخت‌ترین مسیر را برای کسب رای اعتماد از مجلس داشته باشد. در گفت‌وگویی که با یکی از نمایندگان مجلس داشتیم محتوای نخستین جلسه کمیسیون بهداشت و درمان و موضع نمایندگان در مورد ظفرقندی مورد پرس‌وجو قرار گرفت. این نماینده مهم‌ترین مسائل مطرح شده در کمیسیون بهداشت را این‌گونه تشریح کرد: «در جلسه کمیسیون بهداشت با ظفرقندی، چالش‌های نظام سلامت همچون کمبود دارو، کمبود اعتبارات، کمبود پزشک و پرستار، عدم اولویت پیشگیری بر درمان و صرفاً درمان محور بودن و همچنین موضوع گبری کلیه سیاسی‌اشان مورد بررسی قرار گرفت. ایشان هم مجموعاً خیلی کوتاه صحبت کرد.» این عضو کمیسیون بهداشت انتقاداتش به برنامه ارائه شده از جانب ظفرقندی را این‌گونه مطرح می‌کند: «ظفرقندی در جلسه روز دوشنبه برنامه‌اش آماده نبود و سه‌شنبه این برنامه ارائه شد. برنامه را بنده مطالعه کردم. به نظر برنامه‌ای تجزیه‌ای است که آماده شده است. با توجه به متن برنامه به نظر می‌رسد در حوزه‌های مهمی

همچون دارو، تجهیزات پزشکی، واکسن و فرآورده‌های سلامت بیشترین چیزی که در برنامه‌های ایشان آمده مربوط به سیاست‌های کلی حوزه سلامت است اما روش اجرای این برنامه‌ها خیلی نیامده است. اختلاف نظرهای جدی با ایشان وجود داشت و باید ببینیم در جلسه دوم چه نظراتی در مورد برنامه مطرح می‌شود. به نظر هم می‌رسد برنامه، گردآوری از مطالب مطرح شده در سند برنامه هفتم توسعه و سیاست‌های کلی است. اینکه برای تحقق محورهای اساسی حوزه سلامت، راهبردی عملیاتی تدوین شده باشد، من برنامه را فاقد چنین چیزی می‌بینم.» این نماینده در پایان پیش‌بینی کرد ظفرقندی در جلب نظر نمایندگان با چالش جدی مواجه شود.

احمد میدری و چالش نامه جام زهر

دیگر وزیری که همچون ظفرقندی با چالش بیشتری از جانب نمایندگان مواجه شده احمدی میدری، وزیر پیشنهادی کار است. احمد میدری که زمانی جزء تحصن‌کنندگان مجلس ششم بوده و نامه معرفی که با عنوان جام زهر خطاب به رهبر انقلاب منتشر شده بود را نیز امضا کرده بود اکنون در کمیسیون امنیت ملی برای پاس‌خگویی به این سابقه سیاسی، خود را با چالش مواجه می‌بیند. او البته مطابق آنچه سختگیری امنیت ملی گفته از مواضع پیشین خود ابراز پشیمانی کرده است. ابراهیم رضایی با اشاره به حضور احمد میدری، وزیر پیشنهادی تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جلسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی گفت: «این جلسه برای گزینه پیشنهادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پرجالش بود و مواضع گذشته وی مورد اعتراض اکثریت اعضای کمیسیون قرار گرفت.» رضایی در مورد این موضوع توضیح داد: «مواضع میدری به خصوص درباره «نامه جام زهر» و برخی از نطق‌ها و مواضع گذشته‌اش وی از سالیان قبل، در جلسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی بازخوانی شد و نمایندگان نسبت به آن اعتراض و انتقاد داشتند.» سختگیری کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس اعتراف میدری به اشتباه بودن مواضع گذشته‌اش را این‌گونه تشریح کرد: «وزیر پیشنهادی تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز گفت دغدغه شما، دغدغه دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی هم بوده است. اما آنها اعتماد کردند. وی اشاره‌ای به تجدیدنظر در دیدگاه‌های خود نسبت به گذشته نیز کرد و گفت راهی که ما برای اصلاحات و آزادی رفتیم، اشتباه بود و از زمان اصلاحات، مزایعات سیاسی زیاد شد و از توسعه دور شدیم و الگوی توسعه باید منطبق با واقعیت‌ها باشد و باید اختلافات فکری خود را حل کنیم.» سختگیری کمیسیون امنیت ملی در پایان با لویت باطنی اعضای کمیسیون در مجموع واکنش کمیسیون امنیت ملی به گزینه پیشنهادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را منفی توصیف کرد. این واکنش منفی را البته نمی‌توان به‌طور صددرصدی به معنی رای نیاوردن و تفسیر کرد؛ چراکه تا روزی‌گیری تلاش‌های سیاسی و تخصصی از جانب دولت برای قانع کردن نمایندگان جریان دارد و باید به انتظار نشست و دید آیا دامنه تعامل حداکثری که نمایندگان مدعی آن هستند میدری را نیز شامل می‌شود یا خیر؟

حمید رسایی، نماینده ادوار مجلس اما این موضوع را خلاف قانون دانست و با

یادآوری ماده ۲ قانون نحوه انتصاب اشخاص در مشاغل حساس نوشت: «لطفاً استعفاً اجباری خودتان را مثل روغن ریخته نذر ما مآزاده نکنید.» در مقابل رحمت‌الله بیگدلی، استاد دانشگاه و فعال سیاسی مقابل این ادعاها از ظریف دفاع کرده و در شبکه اجتماعی ایکس نوشت که اگر تابعیت قهری را هم مانند اکتسابی بدانیم، کشور از خدمات بزرگانی چون شهید چمران محروم می‌شود.

محمد جواد آذری جهرمی، وزیر سابق ارتباطات در دفاع از ظریف در پاسخ به ادعای استعلا منفی نوشت: «شهادت می‌دمم که برای ایران از خود و خانواده‌اش گذشت؛ خار چشم صهیونیست‌هاست و آمریکا تحریمش کرد تا از گداری اش برای ایران را بکاهد؛ چرا باید با خود تحریمی، ایران از خدماتش محروم شود؟» محمد مهاجری و فیاض زاهد در یادداشتی مشترک مخالفت‌شان را نسبت به استعفاً ظریف نشان دادند. فعالیت‌های پررنگ ظریف در کمپین انتخاباتی پزشکیان حمایت کامل او مورد توجه این دو فعال سیاسی قرار گرفته و پیرو همین موضوع در بخشی از یادداشت خود با کتایب به این موضوع نوشتند: «ظرف هنوز می‌تواند میلیون‌ها ایرانی را پای صندوق رای بیاورد تا بد خواهان نتوانند آدم خود را صندوق درآورند و همین جو کوچک برای ظریف نیست.»

بیا قهر نکن کارها نتوان کرد

چند ساعت از استعفاً ظریف نگذشته بود که افشین علا، شاعر و مدیر فرهنگی با سرودن شعری طنز به زبان حال مسعود پزشکیان و شوخی با محمد جواد ظریف بعد از استعفاًش از معاونت راهبردی ریاست جمهوری واکنش نشان داد. علا در بخشی از این قطعه با زبان پزشکیان خطاب به ظریف نوشته است: «دولت این دوره به صد خون دل افتاد به دست/ پس بیا قهر نکن کارها نتوان کرد.» یکی از واکنش‌های حمایتی از ظریف که بیشتر مورد توجه مخاطبان قرار گرفت، یادداشت یاسر هاشمی رفسنجانی، فرزند علی اکبر هاشمی رفسنجانی، پس از کناره‌گیری ظریف بود. هاشمی با انتشار متنی خطاب به ظریف، این روزها را روزهای ابتدایی دولت روحانی مقایسه کرده و به انتقاد شدید از حسن روحانی، حسین فریدون، نوخیزت و واعظی پرداخته است. او در این یادداشت نوشته که ظریف حتماً بارها دیده و شنیده که «حزورین دکتر روحانی» چگونه به «هاشمی‌گریزی» (رسیدن فکر می‌کردند شرط درخشش آنها در آسمان سیاست و اقتصاد و مدیریت، نشانند

چهارشنبه ۲۴ مرداد ۱۴۰۳

شماره ۴۷۸

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE